

СПРАВКА
ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА МОНИТОРИНГОВИТЕ ПРОГРАМИ,
ВКЛЮЧЕНИ В НАЦИОНАЛНАТА СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ
НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА 2023 Г.

Справката е изготвена въз основа на получената през първото полугодие на 2023 г. в ИАОС информация за обслужването на НАЦИОНАЛНАТА СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ НА ОКОЛНАТА СРЕДА (НСМОС).

НАЦИОНАЛНА СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ НА КАЧЕСТВОТО НА ВЪЗДУХА

Техническо състояние на Националната автоматизирана система за мониторинг на качеството на атмосферния въздух през първото полугодие на 2023 г.

Националната система за мониторинг на околната среда извършва оценка на качеството на атмосферния въздух върху територията на страната, разделена на 6 Района за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ), утвърдени със Заповед № 257/25.03.2022 г. на министъра на околната среда и водите.

Дейността на Националната система за мониторинг на качеството на атмосферния въздух се регламентира със Заповед на министъра на околната среда и водите № РД 489/26.06.2019 г., в т.ч. брой, вид на пунктовете, контролирани атмосферни замърсители, методи и средства за измерване.

През 2023 г. Националната система за контрол на КАВ се състои от следните пунктове:

- ✓ 30 стационарни автоматични измервателни станции (АИС);
- ✓ 4 АИС за мониторинг на КАВ в горски екосистеми (Юндола, Витиня, Старо Оряхово и комплексна фоновая станция /КФС/ „Рожен”, която включва компонент въздух към Националната система за контрол на КАВ и компоненти води, почви и растителност);
- ✓ 5 ДОАС системи (Differential Optical Absorption Spectroscopy), разположени в градовете Свищов, Никопол, Силистра, Бургас и с. Ръжена;
- ✓ 9 пункта с ръчно пробонабиране и последващ лабораторен анализ.

В Националната система за мониторинг на КАВ ежедневно се контролират концентрациите на основните показатели, съгласно закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ): фини прахови частици (ФПЧ₁₀, ФПЧ_{2.5}), серен диоксид, азотен диоксид/азотни оксиди, въглероден оксид, озон, бензен, олово, кадмий, никел, арсен, полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ). Допълнително, според характера и източниците на емисии в отделни райони от територията на страната се контролират специфичните показатели: амоняк, аерозоли на сярна киселина, толуен, ксилен, стирен, серовъглерод, сероводород, метан и неметанови въглеводороди, както и някои други специфични замърсители.

Контролират се и следните метеорологични параметри: скорост и посока на вятъра, атмосферно налягане, обща слънчева радиация, влажност и температура на въздуха.

Всички автоматични станции (АИС и ДОАС) работят в непрекъснат режим на работа (24 часа), като данните за КАВ от тях постъпват в реално време в съответните регионални диспечерски пунктове (РДП), регионални бази данни към съответната РИОСВ, след което се прехвърлят в Националната база данни за КАВ.

Ръчните пунктове за мониторинг на въздуха работят само в светлата част на денонощието (4 пробовземания на ден, 5 дни в седмицата). За изготвяне на оценка на КАВ от ръчните пунктове са включени само данни за регистрираните средночасови концентрации. За тези пунктове не е извършвано сравнение на регистрираните концентрации с денонощните норми на контролираните замърсители, т.к. техният времеви обхват не позволява да се направи точна оценка на нивата на замърсителите в денонощен аспект. Тези данни имат само индикативен

характер. Това не се отнася за показателите ФПЧ_{10} , тежки метали и ПАВ, за които пробовземането е с продължителност 24 часа.

ИАОС разполага с 6 броя мобилни автоматични станции (МАС) за измерване качеството на атмосферния въздух, които се обслужват от екипите на Централна лаборатория – София и Регионални лаборатории – Пловдив, Плевен, Стара Загора, Варна и Русе. Чрез мобилните станции за измерване качеството на въздуха се обслужва територията на цялата страна. МАС за КАВ се използват за извършване на допълнителни измервания в райони, в които липсват или е ограничен броят на стационарните пунктове, както и при аварийни ситуации, поръчки от държавни и общински организации, за проследяване ефекта от изпълнението на общинските програми за намаляване нивото на атмосферните замърсители. Измерванията с МАС за КАВ ежегодно се регламентират с графици, утвърждавани от министъра на околната среда и водите.

Предприети мерки за подобряване на дейността на мрежата за контрол на качеството на атмосферния въздух през 2023 г.

Функционира националната система за контрол качество на атмосферния въздух в реално време, в т.ч модул за предоставяне на данни за КАВ с достъп от общините и SMS оповестяване за превишенията на допустимите норми и алармени прагове за опазване на човешкото здраве. Сключен е договор с външен изпълнител за поддръжка на системата.

Данните от Националната система за контрол КАВ се докладват в реално време до ЕАОС за представяне на индекс за КАВ: <https://airindex.eea.europa.eu/Map/AQI/Viewer/>.

На интернет страницата на ИАОС се предоставят данни за качеството на атмосферен въздух от Националната система за контрол КАВ в реално време: <http://eea.government.bg/kav/>.

Проверени са 468 броя автоматични газанализатора за контрол качеството на атмосферния въздух (ККАВ), 54 автоматични газанализатора за емисионен контрол, 4 многоканални (многокомпонентни) анализатора за емисионен контрол и 42 броя пробовземни устройства. Калибрирането на автоматичните газанализатори за контрол качеството на атмосферния въздух и емисионен контрол се извършва съгласно международния стандарт EN ISO БДС 17025. Издадени са 216 броя сертификати от калибриране, съгласно действаща система за управление на акредитираната лаборатория по Европейски стандарт БДС EN ISO/IEC 17025.

Водене на комплексна документация във връзка с подържане на действащата система за управление за съответствие с Европейски стандарт БДС EN ISO/IEC 17025 на калибровъчна лаборатория.

Отчет за изпълнение на графици на мобилните станции за контрол качеството на атмосферния въздух за 2023 г., утвърдени от МОСВ

Мобилните автоматични станции (МАС) се използват за извършване на допълнителни измервания в райони, в които липсват или е ограничен броят на стационарните пунктове, както и при аварийни ситуации, поръчки от държавни и общински организации. Изготвен е годишен график за работа на МАС. Графикът е утвърден от министъра на околната среда и водите и е изпратен в РЛ за изпълнение и РИОСВ за сведение и оказване на съдействие.

- Изготвени и утвърдени от министъра на околната среда и водите са графици за дейността на РИОСВ и РЛ за контрол на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух през 2023 г. Графиците са изпратени в РЛ за изпълнение и РИОСВ за сведение и оказване на съдействие. Графиците са изпълнени.
- Изготвени и утвърдени от министъра на околната среда и водите са графици за дейността на РЛ за контрол на качеството на атмосферния въздух с мобилни автоматични станции (МАС). Графиците са изпълнени.

При изготвяне на графика за 2023 г. са взети предвид следните фактори:

- районите за измерване са определени съгласно утвърдения от МОСВ *Списък на районите за оценка и управление качеството на атмосферния въздух*;
- честотата и продължителността на измерване са определени съгласно изискванията на утвърдената от МОСВ *Инструкция за предварителна оценка на качеството на въздуха*;
- предвидени са допълнителен брой дни за извънредни измервания, аварийни ситуации, поръчки от държавни и общински организации и др.;
- предвидени са паралелни измервания за определяне нивото на ФПЧ₁₀;
- предвидени са достатъчен брой дни за калибриране, профилактика и подготовка за измерването.

В ИАОС е постъпила информация от РИОСВ за дейността на МАС за контрол КАВ за изпълнение на графика за 2023 г.

Програмата е изпълнена съгласно зададения график:

Таблица 1

№	РЛ/РИОСВ	Населено място	ЕМ ¹ за 2023 г.
1	Варна/ Шумен	гр. Търговище	53денонощия ЕМ
2	Плевен Враца	с. Летница/обл.Ловеч гр. Козлодуй	54 денонощия ЕМ 54 денонощия ЕМ
3	Пловдив Пазарджик Смолян	с. Войводиново/общ. Марица гр. Чепеларе гр. Ардино	55 денонощия ЕМ 53 денонощия ЕМ 53 денонощия ЕМ
4	Русе Велико Търново	гр. Разград гр. Велико Търново	51 денонощия ЕМ 51 денонощия ЕМ
5	София Благоевград Перник	гр. Радомир гр. Дупница с. Големо село с. Челопеч	52 денонощия ЕМ 52 денонощия ЕМ 52 денонощия ЕМ 56 денонощия ЕМ
6	Стара Загора/ Бургас Хасково	гр. Малко Търново общ. Нова Загора общ. Ямбол гр. Димитровград	53 денонощия ЕМ 66 ² денонощия ЕМ 56 денонощия ЕМ 53 денонощия ЕМ

¹ Ефективен мониторинг

² Извършен допълнителен мониторинг с измерване на H₂S

ЕМИСИОНЕН КОНТРОЛ

Инструментален контрол

В изпълнение на изискванията на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 6/1999 г. за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници, ИАОС, съгласувано с РЛ, РИОСВ и МОСВ изготви Годишен график на предприятията с източници, подлежащи на контролни измервания от РИОСВ. Графикът е утвърден от министъра на околната среда и водите и е изпратен в РЛ и РИОСВ за изпълнение.

При изготвяне на графика се вземат предвид следните обстоятелства:

- предприятията, подлежащи на контролни измервания от съответната РИОСВ се контролират един път годишно. При промяна вида на горивните уредби, горивата или при други технологични промени се извършват измервания два пъти годишно;
- отчет по изпълнение на графика за емисионен контрол се изпраща от РИОСВ в ИАОС до 15 дни след изтичане на съответното полугодие;
- за предприятията с утвърдени планове за мониторинг, РИОСВ следи за стриктното им спазване, като 15 дни след изтичане на всяко полугодие информира ИАОС и МОСВ за изпълнението им;
- за предприятия с утвърдени планове за мониторинг, които са значителни източници на вредни вещества, по преценка на РИОСВ, се извършват допълнителни контролни измервания.

Изпълнение на програмата за контрол на емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух

Таблица 2

№	РИОСВ	По график 2023 г.		Изпълнение 2023 г.	
		Бр. обекти	Бр. п.т.*	Бр. обекти	Бр. п.т.*
1	Благоевград	6	9	6	8
2	Бургас	14	66	14	59
3	Варна	3	3	3	3
4	Враца	9	12	8	10
5	В. Търново	7	25	6	19
6	Монтана	7	10	6	9
7	Пазарджик	2	2	2	2
8	Плевен	5	8	5	7
9	Пловдив	3	3	1	1
10	Русе	8	12	7	10
11	Смолян	6	10	5	9
12	София	4	9	4	6
13	Стара Загора	6	57	6	41
14	Хасково	2	3	2	3
15	Шумен	4	5	4	5
	Общо	86	234	79	192

* п.т. – Пробоотборна точка

Забележка:

Поради техническа грешка в графика на РИОСВ Стара Загора са заложили повече пробоотборни точки, коректната стойност е 50, а не 57.

В 7 обекта не се е извършвала производствена дейност, поради което не е осъществено измерване в 8 пробоотборни точки, а дванадесет от включените в графика обекта са работили частично, като в тях не са измерени 27 пробоотборни точки, поради аварии, натовареност под 70 %, липса на производствена дейност или прекратена производствена дейност по разпореждане на РИОСВ или лоши метеорологични условия.

ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ

Физикохимичен мониторинг на повърхностни води

Мониторингът на повърхностните води се извършва по мониторингови програми, утвърдени със Заповед на министъра на околната среда и водите № РД-3/06.01.2023 г. Не е включен мониторинга на морски води, който се изпълнява от ИО-БАН.

През 2023 г. в подсистемата за физикохимичен мониторинг на повърхностни води са взети общо 5627 броя проби от 825 пункта. Целеви стойности по показателите за изпълнение - бюджетна програма 1900.02.01 „НСМОС и информационна обеспеченост“ - 700 бр. пункта за физикохимичен мониторинг на повърхностни води.

Данните за проведения мониторинг са систематизирани в долната таблица на база справка за изпълнение на програмите за мониторинг от националната база данни на ИАОС и отчет, изготвен от ГД ЛАД за непробонабраните пунктове през 2023 г.

Таблица 3

Басейнова дирекция	Регионална лаборатория	Брой наблюдавани пунктове	Брой взети проби
БД Дунавски район	Благоевград	1	2
	Варна	1	7
	Велико Търново	49	267
	Враца	9	68
	Монтана	51	283
	Плевен	38	230
	Русе	17	160
	София	73	231
	Шумен	5	34
БД Черноморски район	Бургас	127	932
	Варна	39	330
	Шумен	38	266
БД Източнобеломорски район	Бургас	2	28
	Пазарджик	32	225
	Пловдив	45	327
	Смолян	21	109
	София	25	114
	Ст. Загора	37	362
	Хасково	23	255
БД Западнбеломорски район	Благоевград	132	913
	Пазарджик	2	13
	Смолян	16	149
	София	42	322
Общо		825	5627

В таблица 3, в колони „Брой наблюдавани пунктове“ и „Брой взети проби“ са включени и пунктове и пробонабирания от мониторинга на повърхностни води в Националните паркове, както и пунктовете предназначени за питейно битово водоснабдяване, които са извън програмите за контролен и оперативен мониторинг на повърхностни води.

Лабораториите към ИАОС са посетили всички пунктове от програмата за *физикохимичен мониторинг на повърхностните води за 2023 г.*, като за някои пунктове не е извършено пробонабиране поради пресъхване на реката в определени месеци, замръзване, изпускане (язовири), липса на вода през цялата 2023 г. или недостъпност/непроходимост (поради висока снежна покривка през зимните месеци и ремонт на пътна инфраструктура).

Изпълнение на програмата за хидробиологичен мониторинг на повърхностни води

За 2023 г. в съответствие със Заповед № РД-3/06.01.2023 г. на министъра на околната среда и водите програмата за хидробиологичен мониторинг е с 596 пункта, което е в рамките на бюджетната прогноза от 600 пункта. Изпълнена е програмата в 540 пункта, а в 56 пункта мониторинга не е изпълнен поради неподходящи условия за пробонабиране и пресъхване.

Лабораториите към ИАОС трябва да изпълнят мониторинга на макрозообентос, макрофити и фитобентос за категория „реки“ в 536 пункта от програмата. През 2023 г. лабораториите към ИАОС са посетили всички пунктове, като в 484 пункта е изпълнен плана и в 52 не е изпълнен поради неподходящи условия - пресъхване на реката или ограничен достъп. Данните от проведенния мониторинг от лабораториите към ИАОС за 2023 г. са систематизирани в таблицата по-долу.

Таблица 4

Басейнова дирекция	Регионална лаборатория	Брой наблюдавани пунктове
Дунавски район	В.Търново	47
	Монтана	31
	София	19
Черноморски район	Бургас	50
	Шумен	64
Източнобеломорски район	Ст.Загора	45
	Пловдив	98
	Смолян	22
	София	9
	Бургас	6
Западнобеломорски район	София	27
	Благоевград	55
	Пловдив	7
	Смолян	4
Общо		484

Чрез възлагане на външен изпълнител в рамките на договор №4419/8.06.2023 г. се изпълнява мониторинг на риби за категория „реки“, фитопланктон и макрофити за категория „езеро“ и макрофити за р.Дунав. През 2023 г. са посетени всички пунктове за хидробиологичен мониторинг, като са извършени пробонабирания във всички 60 пункта от категория „езеро“ и 66 пункта от категория „река“. Не е изпълнен мониторинга в 7 пункта от категория „река“, определени за мониторинг на БЕК риби, поради неподходящи условия - пресъхване на реката, липса на ихтиофауна или неприменяемост на методиката за електроулов.

ПОДЗЕМНИ ВОДИ

През 2023 г. мониторингът на подземните води е проведен по програми за мониторинг на химичното състояние – контролен и оперативен мониторинг, като програмите са изпълнявани по Заповед № РД-3/06.01.2023 г.

Пробонабрани са 508 пункта, от които са взети общо 1990 водни проби.

Анализите на пробите са извършени по следните групи показатели:

1. Физико-химични:
 - I-ва група – основни физико-химични показатели;
 - II-ра група – допълнителни физико-химични показатели;
2. Специфични замърсители
 - I-ва група – метали и металоиди;
 - II-ра група – органични вещества.

Съгласно горепосочената заповед, честотата на химичния мониторинг е 1, 2, 3 или 4 пъти в годината – за основни физико-химични и допълнителни физико-химични показатели, от 1 до 4 пъти/ годишно – за метали и металоиди и 1 път/ годишно – за органичните вещества, като само за отделни органични показатели е 2 или 4 пъти годишно.

Данните за пробонабраните пунктове и взетия брой проби от Главна дирекция „Лабораторно-аналитична дейност“ към ИАОС през 2023 г. са представени в следващата таблица. Общият брой на пробонабраните мониторингови пунктове за подземни води е 508, т.е. изпълнена е целевата стойност по показател “Мониторинг на подземни води“ по Бюджетна програма 1900.02.01 „Национална система за мониторинг на околната среда и информационна безопасност“, която е - 500 броя пунктове.

Таблица 5

Басейнова дирекция	Регионална лаборатория	Брой пробонабрани пунктове	Брой взети проби
Дунавски район	Варна	11	43
	Велико Търново	15	58
	Враца	17	68
	Монтана	23	90
	Плевен	35	136
	Русе	21	80
	София	23	55
	Шумен	6	24
Черноморски район	Бургас	39	132
	Варна	48	166
	Шумен	30	112
Източнобеломорски район	Бургас	7	44
	Пазарджик	17	102
	Пловдив	28	158
	Смолян	15	58
	София	12	38
	Стара Загора	44	280
	Хасково	31	178
Западнобеломорски район	Благоевград	40	78
	Смолян	3	6

	София	43	84
Общ брой		508	1990

През 2023 г. пунктовете, в които не е проведен мониторинг са 12 - поради причините, описани в следващата таблица и след сравнение със Заповед № РД-3/06.01.2023 г. (мониторинговите пунктове са 520 по Заповед).

Таблица 6

Басейнова дирекция	Регионална лаборатория	Код на пункт	Име на пункт	Причини
Дунавски район	Варна	BG1G000000NMP 292	Дуранкулак, сондажен кладенец 1	Изгоряла помпа
	София	BG1G000000NQM P163	Чепинци сондаж Изола Петров ЕООД	Не е в работен режим
	София	BG1G000000NQM P339	Трън, ШК - Трън	Съоръжението не се поддържа, няма достъп
Черноморски район	Бургас	BG20000000QMP 424	Камено, ЕТК-13, ВиК	Заменен с писмо на БД ЧР на ЕТК-6.
	Бургас	BG2G000000NMP 230	Черноморец, ШК- 1"Арастрой, в двора към жилищна сграда	Няма достъп. Обектът е заключен.
	Варна	BG2G000000NMP 062	Драганово, каптаж	Февруари и Май не са взети поради труден достъп
Източнобело морски район	Стара Загора	BG3G0PRDQHMP P148	Еленово, Кладенец - ШК-2	Обектът е с преустановена дейност
Западнобело морски район	Благоевград	BG4G000000NMP 502	Плоски, Сондажен кладенец, "Шел България" ЕООД	Обектът е прекратил своята дейност
	Благоевград	BG4G000000NMP 503	Хърсово, СК-1, "ДОСА ПЛОД"	Обектът е прекратил своята дейност
	Благоевград	BG4G000000QMP 077	Копривлен, ТК "ПС Калиноали", ПСПБВ, "ВиК" ЕООД - гр.Благоевград, район Гоце Делчев	Демонтирани са частите на водовземното съоръжение.
	Благоевград	BG4G00001QNM P651	Хаджидмово, ТК на "Жоси" АД	Обектът е прекратил своята дейност
	София	BG4G00001PGMP 515	Перник, СК-1 - "Лукойл- България"ЕООД	Пунктът е комплекс с автомивка, която не работи и няма достъп до съоръжението

След анализиране на данните от мониторинга на подземни води през 2023 г. и сравнение с честотите на пробонабиране по Заповед № РД-3/06.01.2023 г. е установено, че:

- за 33 мониторингови пункта липсва по едно пробонабиране през годината поради някоя от следните причини: зазимен пункт, демонтирана или аварирала помпа, липса на достъп поради снежна покривка или обилен дъжд, липса на достъп поради отсъствие на собственика;

- за 21 от мониторинговите пунктове липсват по две от пробонабиранията през годината поради: неработеща или демонтирана помпа, липса на достъп през зимните месеци, ремонтни дейности на пътя за достъп, пресъхнал и заменен пункт;
- за 4 пункта липсват по три от пробонабиранията през годината поради: неработеща или демонтирана помпа и за единия пункт е установено, че не е представителен за целите на мониторинга.

ЕМИСИОНЕН КОНТРОЛ НА ОТПАДЪЧНИ ВОДИ

Организирането на дейността е регламентирано в Заповед №РД-821/30.10.2012 г. на министъра на околната среда и водите. В съответствие с тази заповед, от 01.11.2012 г. Регионалните инспекции по околната среда и водите въвеждат данните от контролната дейност, включително и протоколите от изпитване за физико-химичен анализ на отпадъчни води по влезли в сила разрешителни за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води, издадени по ЗВ и на комплексни разрешителни, издадени по ЗООС.

Съгласно Заповед №РД-90/26.01.2021 г. на министъра на околната среда и водите данните от мониторинга на отпадъчни води се въвеждат в Геоинформационна система за управление на водите и докладване (ГИСУВД).

Броят на обектите по утвърдения от министъра на околната среда и водите списък за контрол през 2023 г., съгласно Заповед № РД-1188/22.12.2022 г., е 608. Пробовземанията се извършват 2 пъти годишно (през I и II полугодие) за всяко заустване от даден обект-емитер, като за селищните канализации без пречиствателни станции и за обекти със сезонен режим на работа, пробовземанията се извършват един път годишно. Анализът на взетите водни проби се извършва задължително за всички показатели, за които са определени индивидуални емисионни ограничения в разрешителните за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води. Броят на пробите за всеки обект е в зависимост от броя на заустванията.

Таблица 7

ИАОС(ГД ЛАД)/ РИОСВ	Брой обекти емитери за 2023 г. съгласно Заповед №РД- 1188/22.12.2022 г.		Емисионни измервания (брой взети проби)	
	планирани	отчетени	планирани	отчетени
Благоевград	24	24	51	46
Бургас	69	69	119	93
Варна	43	43	119	87
Велико Търново	31	31	71	63
Враца	25	25	77	53
Монтана	24	24	47	46
Пазарджик	40	40	93	77
Плевен	20	20	42	38
Пловдив	46	46	127	71
Русе	48	48	83	76
Смолян	47	47	87	79
София	71	66	173	111
Стара Загора	37	37	90	70
Хасково	36	36	84	72
Шумен	47	47	121	90

ОБЩО	608	603	1384	1072
-------------	------------	------------	-------------	-------------

За някои обекти, при извършените проверки не е установено изтичане на отпадъчни води, поради преустановена производствена дейност, включване в градската канализация, намален работен капацитет и др. /съставени са съответните протоколи от проверка/.

НАЦИОНАЛНА СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ НА ПОЧВИ

Изпълнение на програмата за мониторинг на почви, I ниво – 2022 г.

Съгласно утвърдената от изпълнителния директор на ИАОС Годишна програма за мониторинг на почви – I ниво, широкомащабен мониторинг (Приложение № 1 към Заповед № 263/29.08.2022 г.) през 2022 г. е извършено наблюдение в 107 пункта от мониторинговата мрежа, от които са взети 642 броя почвени проби за анализ, като за всяка почвена проба се анализират по 64 броя показатели. Вземането на проби от мониторинговите пунктове от I ниво, широкомащабен мониторинг е извършено в периода 01.09–15.10.2022 г. В указания срок за получаване на резултатите (до 15.06.2023 г.) в ИАОС бяха получени около 70 % от очакваното. Останалите резултати бяха забавени, поради технически проблеми от РЛ и се получиха към края на 2023 г. Отдел МОП е обработил и включил получената информация в базата данни.

В следващата таблица е представена информация за планираните и извършени дейности съгласно Годишната програма за мониторинг – I ниво, широкомащабен мониторинг, 2022 г.

Таблица 8

Регионална лаборатория	Планирани дейности		Извършени дейности	
	Брой пунктове	Брой анализирани проби	Брой пунктове	Брой анализирани проби
Благоевград	5	30	5	30
Бургас	10	60	10	60
Варна	8	48	8	48
Велико Търново	6	36	6	36
Враца	4	24	4	24
Монтана	7	42	7	42
Пазарджик	4	24	4	24
Плевен	9	54	9	54
Пловдив	5	30	5	30
Русе	7	42	7	42
Смолян	7	42	7	42
ЦЛ – София	13	78	13	78
Стара Загора	11	66	11	66
Хасково	6	36	6	36
Шумен	5	30	5	30

Изпълнение на програмата за мониторинг на почви, II ниво – 2023 г.

Съгласно утвърдената от изпълнителния директор на ИАОС Годишна програма за мониторинг на почви – I ниво, широкомащабен мониторинг (Приложение № 1 към Заповед № 264/28.08.2023 г.) през 2023 г. е извършено наблюдение в 114 пункта от мониторинговата мрежа, от които са взети 684 броя почвени проби за анализ, като за всяка почвена проба се анализират по 64 броя показатели. Вземането на проби от мониторинговите пунктове от I ниво, широкомащабен мониторинг е извършено в периода 01.09-15.10.2023 г. Резултатите от проведените изпитвания ще бъдат представени в срок до 15 юни 2024 г. До два месеца от

получаване на протоколите в ИАОС получената информация ще се обработи и включи в базата данни.

В следващата таблица е представена информация за планираните и извършени дейности съгласно Годишната програма за мониторинг – I ниво, широкомащабен мониторинг, 2023 г.

Таблица 9

Регионална лаборатория	Планирани дейности		Извършени дейности	
	Брой пунктове	Брой анализирани проби	Брой пунктове	Брой анализирани проби
Благоевград	7	42	7	предстои
Бургас	12	72	12	предстои
Варна	8	48	8	предстои
Велико Търново	5	30	5	предстои
Враца	3	18	3	предстои
Монтана	7	42	7	предстои
Пазарджик	6	36	6	предстои
Плевен	8	48	8	предстои
Пловдив	6	36	6	предстои
Русе	10	60	10	предстои
Смолян	3	18	3	предстои
ЦД – София	13	78	13	предстои
Стара Загора	11	66	11	предстои
Хасково	7	42	7	предстои
Шумен	8	48	8	предстои

Изпълнение на програмата за мониторинг на почви, II ниво

Функционална подсистема „Контрол и опазване на почвите от киселяване” – 2022 г.

Съгласно утвърдената от изпълнителния директор на ИАОС Годишна програма за мониторинг на почви – II ниво, интензивен мониторинг (Приложение № 1 към Заповед № 137/30.05.2022 г.), през есента на 2022 г. са извършени наблюдения в 57 пункта от мониторинговата мрежа, от които са взети за аналитично изпитване 456 броя почвени проби. Вземането на проби от мониторинговите пунктове се извърши през есента на 2022 г., а резултатите от проведените изпитвания са предоставени в срок до 15 януари 2023 г. През I-то шестмесечие на 2023 г. ИАОС, отдел МОП е обработил и включил в базата данни цялата получена информация.

В таблицата по-долу е представена информация за планираните и извършени дейности, съгласно Годишната програма за почвен мониторинг – II ниво, интензивен мониторинг, 2022 г.

Таблица 10

Регионална лаборатория	Планирани дейности		Извършени дейности	
	Брой пунктове	Брой анализирани проби	Брой пунктове	Брой анализирани проби
Благоевград	3	24	3	24
Бургас	5	40	5	40
Варна	2	16	2	16
Велико Търново	4	32	4	32
Враца	2	16	2	16
Монтана	3	24	3	24
Пазарджик	4	32	4	32
Плевен	4	32	4	32
Пловдив	6	48	6	48
Смолян	3	24	3	24
Русе	1	8	1	8
ЦД - София	7	56	7	56

Стара Загора	6	48	6	48
Хасково	4	32	4	32
Шумен	3	24	3	24

Функционална подсистема „Контрол и опазване на почвите от киселяване”

Съгласно утвърдената от изпълнителния директор на ИАОС Годишна програма за мониторинг на почви - II ниво, интензивен мониторинг (Заповед № 129/09.05.2023 г.), е извършено наблюдение в 56 пункта от мониторинговата мрежа, от които са взети 448 броя почвени проби за анализ, като за всяка почвена проба се извършва аналитично изпитване по 7 броя показатели. Вземането на проби от мониторинговите пунктове се извърши през есента на 2023 г., а резултатите от проведените изпитвания са предоставени в срок до 15 януари 2024 г. През 2024 г. отдел МОП ще обработи и включи в базата данни получената информация.

В таблицата по-долу е представена информация за планираните дейности, съгласно Годишната програма за почвен мониторинг – II ниво, интензивен мониторинг, 2023 г.

Таблица 11

Регионална лаборатория	Планирани дейности		Извършени дейности	
	Брой пунктове	Брой анализирани проби	Брой пунктове	Брой анализирани проби
Благоевград	3	24	3	24
Бургас	5	40	4	32
Варна	2	16	2	16
Велико Търново	4	32	4	32
Враца	2	16	2	16
Монтана	3	24	3	24
Пазарджик	4	32	4	32
Плевен	4	32	4	32
Пловдив	6	48	6	48
Смолян	3	24	3	24
Русе	1	8	1	8
ЦЛ - София	7	56	7	56
Стара Загора	6	48	6	48
Хасково	4	32	4	32
Шумен	3	24	3	24

Функционална подсистема „Контрол и опазване на почвите от засоляване” – 2023 г.

Съгласно утвърдената от изпълнителния директор на ИАОС Годишна програма за мониторинг на почви – II ниво, интензивен мониторинг (Приложение 1 към Заповед № 129/09.05.2023 г.), през м. май и м. септември 2023 г. са извършени наблюдения в 12 пункта от мониторинговата мрежа, от които са взети общо 288 почвени проби и 14 водни проби за анализ, и са извършени 2388 аналитични изпитвания. За всяка почвена проба се извършват аналитични изпитвания на 8 броя показатели, а за всяка водна проба – на 6 броя показатели.

Протоколите с резултатите от аналитичните изпитвания на почвените проби, пробонабрани през м. май и м. септември 2023 г. по отношение на индикаторите за оценка, са получени в срок, като предстои да бъдат обработени и въведени в националната база данни, съгласно утвърдената Годишна програма.

В следващата таблица е представена информация за планираните и изпълнени дейности съгласно Годишната програма за мониторинг – II ниво, интензивен мониторинг на процеси с локално проявление, 2023 г.

Таблица 12

Регионална лаборатория	Планирани дейности		Извършени дейности	
	Брой пунктове	Брой проби за анализ	Брой пунктове	Брой анализирани проби
Бургас	2	48	2	24
Варна	1	24	1	12
Плевен	3	72	3	36
Пловдив	3	72	3	36
Русе	1	24	1	12
Стара Загора	2	48	2	24

Изпълнение на програмата за мониторинг на почви – Ш ниво

Складове за пестициди

Ежегодно РИОСВ извършват инвентаризация на складовете за залежали и негодни за употреба препарати за растителна защита и изпращат информацията за обработка в ИАОС в края на годината. Информацията за 2022 г. (1965 бр. ББ куба, 38 централни склада и 187 небезопасени склада) е обработена в срок до 30.06.2023 г. Информацията за 2023 г. е получена към 15.12.2023 г. и ще бъде обработена в срок до 30.06.2024 г.

В следващата таблица е представена информация за броя и количествата на ББ кубовете, централните и небезопасените складове по РИОСВ за 2022 г.

Таблица 13

РИОСВ	ББ кубове		Централни складове		Небезопасени складове	
	Брой	Количества, кг.	Брой	Количества, кг.	Брой	Количества, кг.
Благоевград	16	64 000	0	0	9	31 141
Бургас	183	732 000	1	600	3	2 425,38
Варна	228	912 000	6	45 500	15	53 011
Велико Търново	46	92 000	3	642 478	0	0
Враца	60	240 000	0	0	3	27 078
Монтана	266	1 064 000	0	0	6	15 702,5
Пазарджик	13	52 000	0	0	5	29 761
Плевен	54	213 298	5	178 243	77	216 279
Пловдив	25	100 000	3	53 472	0	0
Смолян	42	168 000	0	0	4	77 038,4
Русе	130	493 500	6	49 985	24	74 177,5
София	233	897 390	1	9 783	8	25 515
Стара Загора	433	1 732 000	4	171 145	10	25 400
Хасково	88	440 000	6	319 250	14	226 110
Шумен	148	254 336	3	27 223	9	94 660

Ерозия на почвите

Годишната оценка и прогноза на загубите почва и засегнати площи от плоскостна водна и ветрова ерозия се правят с помощта на математически модели (ММ) и използване на географска информационна система (ГИС). Използваният ММ за плоскостната водна ерозия се изчислява по уравнение USLE, а за ветровата по уравнение WEQ. За изчисляване и на двата вида ерозия се използва информация за начините на трайно ползване на земите, която МЗХ предоставя в края на всяка календарна година. За плоскостната водна ерозия се определят стойностите и се картографира ерозионността на дъждовете (R фактор) за 299 Метеорологични станции (в това число и за планинските територии над 1200 м н.в.). Това дава възможност да се прогнозира почвените ерозионни загуби от плоскостна водна ерозия на територията на цялата страна (в това число 100 % от горските територии). Преизчислява се С фактор (индекс за почвозащитното действие на растителността) за земеделски земи и горски територии и за определяне на

плоскостна водна ерозия за Национален парк „Пирин“ и Национален парк „Централен Балкан“. Това предоставя достоверни данни за много детайлно и точно прогнозиране на плоскостната водна ерозия на територията на страната и определяне на потенциалния и действителен риск от такава по административни области и по водосбори. Установен е действителния риск от плоскостна водна ерозия за 2021 г. след изчисляване на индекса на почвозащитното действие на растителността, получен от данни на МЗХ, БАНСИК 2021 г., за съотношението между култури със слята повърхност (пшеница, ечемик, ръж и тритикале) и окопни култури (царевица, слънчоглед, тютюн и картофи), за шестте района на планиране в България (Северозападен, Северен централен, Североизточен, Югоизточен, Югозападен и Южен централен). За ветровата ерозия са обработени данните, изчислен е индекса на влиянието на растителността, като е използван Оперативния анализ за основни земеделски култури за 2021 г, на МЗХ. Получените данни са обработени в ГИС среда, вследствие на което са изработени карти и подготвена частта „Ерозия на почвата“- в Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда в Република България за 2021 г.

НАЦИОНАЛНА СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ НА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ (НСМСБР)

Изготвени, съгласувани и утвърдени от министъра на околната среда и водите са графиците за изпълнение на мониторинговите дейности през 2023 г., в съответствие с наличния капацитет от РИОСВ, ДНП и ДПП. Планираните мониторингови дейности, в рамките на НСМСБР за 2023 г., и изпълнените от РИОСВ, ДНП и ДПП, са представени в таблицата по-долу. Отчитането и предаването на данните в ИАОС е годишно, със срок в края на текущата година, за повечето обекти. Планираните/извършените наблюдения от Средно-зимното преброяване на зимуващите водолюбиви птици (СЗП) не са отбелязани като брой, а само като СЗП, тъй като броят на видовете варира.

Таблица 14

РИОСВ/ДНП	Брой обекти по график за 2023 г.	Брой наблюдавани обекти
РИОСВ Благоевград	1; СЗП	1; СЗП
РИОСВ Бургас	5; СЗП	5; СЗП
РИОСВ Варна	1; СЗП	1; СЗП
РИОСВ Велико Търново	1; СЗП	1; СЗП
РИОСВ Враца	1; СЗП	1; СЗП
РИОСВ Монтана	1; СЗП	1; СЗП
РИОСВ Пазарджик	4; СЗП	4; СЗП
РИОСВ Плевен	1; СЗП	1; СЗП
РИОСВ Пловдив	2	2
РИОСВ Русе	1; СЗП	СЗП
РИОСВ Смолян	4	4
РИОСВ София	1; СЗП	СЗП

РИОСВ Стара Загора	1	1
РИОСВ Хасково	13; СЗП	1; СЗП
РИОСВ Шумен	1; СЗП	1; СЗП
ДНП Централен Балкан	22; СЗП	13; СЗП
ДНП Рила	28	12
ДНП Пирин	15	10
ДПП Витоша	11	9
ДПП Рилски манастир	13	12
ДПП Беласица	6	-
ДПП Златни пясъци	3	3
ДПП Врачански Балкан	8; СЗП	8; СЗП
ДПП Българка	9; СЗП	8; СЗП
ДПП Сините камъни	2	2
ДПП Шуменско плато	3	3
ДПП Странджа	3	3

Функционира информационната система към НСМСБР, като регионалните структури (РИОСВ, ДНП, ДПП) въвеждат данните в регионалните бази данни и ги изпращат периодично към Националната база данни. За част от обектите мониторингът е проведен, но данните все още не са въведени в Националната база данни.

МОНИТОРИНГ НА ГЕНЕТИЧНО МОДИФИЦИРАНИ ОРГАНИЗМИ

Мониторингът на ГМО се извършва, съгласно утвърдена от министъра на ОСВ „Годишна програма за контрол върху работата с генетично модифицирани организми в контролирани условия и освобождаването им в околната среда“ и план-график за изпълнението ѝ. Програмата се изготвя съвместно от експерти от ИАОС и РИОСВ, в съответствие с „Инструкция за организацията и реда за извършване на контрол върху ГМО от структурите на МОСВ“.

През 2023 г. са пробонабрани и анализирани 123 бр. проби при планирани 120 бр. проби. Пунктовете за контрол на работата с ГМО в контролирани условия се възлагат от дирекция „Национална служба за защита на природата“ на МОСВ. През 2023 г. са извършени 11 проверки: 9 на регистрирани обекти; 2 – на обекти, кандидатстващи за регистрация. Анализираните проби са повече от планираните, тъй като през месец май е изготвено допълнение към годишната програма, в съответствие с писмо на МОСВ № 94-00-379/04.05.23 г. с включени допълнителни обекти.

НАЦИОНАЛНА СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ НА ГОРСКИ ЕКОСИСТЕМИ

Програма за широкомащабен мониторинг на горските екосистеми – ниво I

Изпълнението на програмата за широкомащабен мониторинг на горските екосистеми (ниво I) се провежда в рамките на Националната система за мониторинг на околната среда. Дейностите, свързани със специфичните теренни наблюдения, анализи и оценки, се извършват от мултидисциплинарни научни екипи по сключен договор, финансиран от ПУДООС. За отчетния период на 2023 г. са изпълнени всички предвидени в линейните графици дейности, в т.ч. пълни обследвания в 33 от постоянните пробни площи (ППП) – проучвания и оценки на растителните съобщества (пролетен аспект), листна биомаса, биометрични показатели (12 ППП) и почви (12 ППП), както и годишна оценка на състоянието на короните и уврежданията, причинени от биотични и абиотични фактори във всичките 160 ППП от мрежата за широкомащабен горски мониторинг.

Програма за интензивен мониторинг на горските екосистеми – ниво II

Изпълнението на годишната програма за интензивен мониторинг на горски екосистеми (ниво II) е в съответствие с програма и план-график за изпълнението ѝ, утвърдени със Заповед № 21/18.01.2023 г. на изпълнителния директор на ИАОС. Всички дейности, предвидени в план-графика за изпълнение на програмата през 2023 г., в т.ч.: пробонабиране и анализ на атмосферни отлагания, пробонабиране и анализ на лизиметрични води, пробонабиране на проби от дървесен опад, въвеждане на данни от Автоматичните измервателни станции за КАВ и метеопараметрите, както и обработката и анализа на получените резултати се изпълняват в съответствие с предвидените в програмата и план-графика за изпълнението ѝ, обеми и срок. Поради силна амортизация на контейнерите за събиране на стъблен отток е невъзможно пробонабирането му в ППП Витиня – предстои подмяна в рамките на одобрена бюджетна процедура по ПОС 2021-2027 г. Трите стационара за интензивен горски мониторинг (ниво II) – Витиня, Юндола и Старо Оряхово, както и КФС „Рожен“, която от 2016 г. е включена към програмата, се обслужват от лабораториите на ИАОС. През отчетния период в постоянните пробни площи, в които се извършват мониторинговите дейности са извършени 26 посещения от ЦЛ-София в ППП Витиня и Юндола, РЛ Смолян в КФС „Рожен“ и РЛ Варна в ППП Старо Оряхово за събиране на проби от атмосферни отлагания, пробонабиране на лизиметрични води (през летния режим на работа) и на дървесен опад. Получените данни от аналитичните изпитвания се обработват и се въвеждат в информационната система на подсистема „Гори“ на НСМОС, в съответствие с утвърдения график. В таблицата по-долу е представена информация за планираните и изпълнените през 2023 г. дейности.

Част от дейностите, които не се извършват в ИАОС, се извършават от експертен научен екип на Лесотехнически университет (ЛТУ), в рамките на изпълнение на научна разработка с тема „Оценка и мониторинг на горските екосистеми – ниво II, в рамките на Международна кооперативна програма Гори Ниво I и II“ по договор, финансиран от ПУДООС.

Автоматичните измервателни станции (АИС) на територията на трите горски стационара работят в непрекъснат режим на работа (24 часа), като данните за КАВ (серен диоксид, азотен диоксид/азотни оксиди и озон) и метеорологичните показатели (скорост и посока на вятъра, обща слънчева радиация, влажност, температура на въздуха и валежни суми) постъпват в реално време в Националната база данни за КАВ. През последните години подаването на данни за метеорологичните параметри е с големи липси и с недобро качество, поради силно амортизираната техника за събиране на данни в АИС. За подмяната на вече морално остарелите датчици за отчитане на метеорологичните показатели, в постоянните пробни площи, предстои изпълнение на проект по процедура „Оптимизиране на инфраструктурата от мрежи (с места за наблюдение) за прилагане на схемите за мониторинг на горски екосистеми в страната“, финансирана по приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на ПОС 2021-2027 г.

Таблица 15

Мониторинг на горски екосистеми Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност за 2023 г.	Отчет до 31.12.2023 г.
Широкомащабен мониторинг на горски екосистеми (ниво I)			
<i>Частично обследване</i>			
Брой пробни площи	брой	160	160
Оценка състоянието на короната на моделни дървета	брой	5600	5598
<i>Пълно обследване</i>			
Брой на пробни площи (ПП) с изследване на флористичен състав и химични анализи на листни проби.	брой	31	31
Брой на пробни площи (ПП) с таксационни измервания и изследване на качество на почвите	брой	21	21
Интензивен мониторинг на горски екосистеми (ниво II)			
<i>Дървесен опад</i>			
Брой взети смесени проби за анализ	брой	15 x 3 фракции – 45	15 x 3 фракции – 45
Брой извършени анализи	брой	765	765
Брой параметри за анализ на проби от дървесен опад	брой	17	17
<i>Атмосферни отлагания и лизиметрични води</i>			
Брой взети проби за химичен анализ на атмосферни отлагания, стъблен отток и лизиметрични води	брой	до: 408 (отлагания); 72 (лизиметри); 16 (ст. отток)	180 (отлагания)*; 12 (лизиметри)*; 0 (ст. отток)*
Извършени анализи	брой	до: 9792 (отлагания); 728 (лизиметри); 384 (ст. отток)	4320 (отлагания)*; 288 (лизиметри)*; 0 (ст. отток)*
Брой параметри за анализ на проби от атмосферни отлагания, стъблен отток и лизиметрични води	брой	24	24
<i>Оценка състоянието на короната на моделни дървета</i>			
Пробни дървета	брой	175	175
Показатели	брой	13	13

*Разликата в заложените целеви стойности и отчетените, касаещи анализите на атмосферни отлагания, стъблен отток и лизиметрични води се дължи основно на продължителните периоди с липса на валежи в началото на 2023 г. Липсата на валежи също така в източната част на страната оказва влияние на ниския брой проби, събрани от ППП Старо Оряхово. Поради силна амортизация на колекторите, стъблен отток не може да се събира.

РАДИОЛОГИЧЕН МОНИТОРИНГ

Радиологичният мониторинг на околната среда се извършва по програма, утвърдена със Заповед № РД-595/06.07.2022 г., изм. и доп. със Заповед №РД-842/20.10.2023 г. на министъра на околната среда и водите. В следващата таблица е представена обобщена справка за изпълнението на програмата, на база получени протоколи за анализирани проби за периода 01.01.- 31.12.2023 г.

Таблица 16

Радиологичен мониторинг		Целева стойност за 2023 г.	Отчет за 2023 г.
Брой проби	брой	1194	1183
Общо извършени анализи за радиологичен мониторинг	брой	Атм. въздух 162 проби/ 1160 анализа	Атм. въздух 154 бр. проби/ 1062 бр. анализа
		Почви и седименти 736 проби/ 5152 бр. анализа	Почви и седименти 735 бр. проби/ 4828 бр. анализа
		Води 277 проби/ 930 бр. анализа	Води 275 бр. проби/ 806 бр. анализа
		Отпадъчни продукти и суровини 19 проби / 133 бр. анализа	Отпадъчни продукти и суровини 19 бр. проби/ 128 бр. анализа
Общо анализирани показатели	брой	7375	6824
Национална автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон (НАСНКРГФ)			
Брой станции на НАСНКРГФ	брой	26	26
Ефективност на дейността на Локалните мониторингови станции от НАСНКРГФ	%	над 80	99

Забележки:

Поради изменение и допълнение на заповедта за мониторинг № РД 595/06.07.2022 г, изм.и доп. №РД-842/20.10.2023 г., отчетените стойности се различават от заложените целеви за 2023 г.

- не е извършен мониторинг в пункт Яна – не се взети 12 бр. аерозолни проби – пункт Яна, 3 бр. аерозолни филтри – пункт Бухово, поради повреда в техническото устройство; не са осъществени анализи: 24 бр. анализа (аерозоли) за пункт Бухово и 96 бр. анализа за пункт Яна;
- не са пробонабрани 2 бр. седименти, поради високото ниво на р. Дунав;
- не са пробонабрани 4 бр. проби води, поради пресъхване, недостъпност и невъзможен подход

МОНИТОРИНГ НА ШУМ

Годишният график за извършване на контролни измервания на нивата на шум, излъчван от промишлени източници се изпълнява.

Таблица 17

№	РИОСВ	По график	Изпълнение за 2023 г.
1	Благоевград	4	4
2	Бургас	10	10
3	Варна	2	2
4	В. Търново	3	3
5	Враца	12	12
6	Монтана	6	4
7	Пазарджик	1	1
8	Плевен	6	6
9	Пловдив	4	3
10	Русе	6	5
11	Смолян	6	5
12	София	3	2
13	Стара Загора	4	3
14	Хасково	4	4
15	Шумен	5	5
	Общо	76	69

Причини за неизпълнение на графика:

- Два от обектите не работят.
- В един обект производствената дейност е прекратена
- В един от обектите не е извършено измерване поради натоварване в мощностите на около 40%
- В един обект е настъпила авария
- Един обект не е проверен, поради това, че метеорологичните условия не са отговаряли на изискванията на т. 5 в "Методика за определяне на обща звукова мощност"
- Един обект не е проверен, поради временно спиране на инсталацията.

МОНИТОРИНГ НА ОТПАДЪЦИ

Дейности за изпълнение на ангажиментите на ИАОС по *Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри* (обн. ДВ, бр. 51 от 20.06.2014 г.)

Таблица 18

Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност 2023 г.	Отчет за 01.01.-31.12.2023 г.
Брой регистрирани лица в публичния регистър на лицата, притежаващи разрешение за дейности с отпадъци	брой	7 300	7 792*
Брой регистрирани лица в публичния регистър на лицата, пускащи на пазара продукти след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци	брой	3 000	5 332*
Брой обработени годишни отчети за отпадъци	брой	45 000	86 082
Брой справки за пуснато на пазара електронно и електрическо оборудване, батерии и акумулатори, моторни превозни средства и гуми, предоставени на обществен достъп	брой	24	24
Брой изготвени доклади във връзка с изпълнение на наредби регламентиращи изискванията към продуктите, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци	брой	7	10

* Отчетената стойност надвишава заложената целева стойност поради това, че прогнозните стойности са на база информация от предходни отчетни периоди, а с Постановление № 419 от 14 декември 2022 г., на лицата, пускащи на пазара опаковани стоки и пластмасови продукти за еднократна употреба, е вменено задължение да се регистрират в Регистъра по чл. 45, ал. 1, т. 13 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО).

Дейности, свързани с изпълнение на задължения по други нормативни документи

Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки, приета с ПМС № 271 от 30.10.2012 г., обн. ДВ. бр. 85 от 06.11.2012 г. В изпълнение на ангажиментите на ИАОС по цитираната Наредба периодично се регистрират лицата, пускащи на пазара полимерни торбички, както и лицата, пускащи на пазара опаковани стоки, в регистрите по чл. 45, ал. 1, т. 8 и т. 13 от ЗУО. Регистрите са публични, като е осъществен обществен достъп чрез интернет страницата на ИАОС.

Наредба за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда, приета с ПМС № 354 от 26.10.2021 г., обн., ДВ, бр. 91 от 2.11.2021 г. В изпълнение на ангажиментите на ИАОС по цитираната Наредба периодично се регистрират лицата, пускащи на пазара пластмасови продукти за еднократна употреба в регистъра по чл. 45, ал. 1, т. 13 от ЗУО. Регистърът е публичен, като е осъществен обществен достъп чрез интернет страницата на ИАОС.

Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти, приета с ПМС № 352 от 27.12.2012 г., обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013 г. В изпълнение на ангажиментите на ИАОС съгласно Наредбата периодично се регистрират лицата, пускащи на пазара масла в публичния регистър по чл. 45, ал. 1, т. 4 от ЗУО. Регистърът е публичен, като е осъществен обществен достъп чрез интернет страницата на ИАОС.

Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори, приета с ПМС № 351 от 27.12.2012 г., обн. ДВ. бр. 2 от 08.01.2013 г. Във връзка с изпълнение на ангажиментите на ИАОС по цитираната Наредба, през отчетния период е извършено следното:

- осигурен е публичен достъп до тримесечна, обобщена и окончателна информация за пуснатите на пазара батерии и акумулатори;
- периодично се регистрират лицата, пускащи на пазара батерии и акумулатори в публичния регистър по чл. 45, ал. 1, т. 2 от ЗУО. Регистърът е публичен, като е осъществен обществен достъп на интернет страницата на ИАОС;

Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване, приета с ПМС № 355 от 28.12.2012 г., обн. ДВ. бр. 2 от 08.01.2013 г. Във връзка с изпълнение на ангажиментите на ИАОС по цитираната Наредба, през отчетния период е извършено следното:

- осигурен е публичен достъп до тримесечна, обобщена и окончателна информация за пуснатото на пазара електрическо и електронно оборудване;
- периодично се регистрират лицата, пускащи на пазара електрическо и електронно оборудване в публичния регистър по чл. 45, ал. 1, т. 3 от ЗУО. Регистърът публичен, като е осъществен обществен достъп на интернет страницата на ИАОС;

Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства, приета с ПМС № 11 от 15.01.2013 г., обн. ДВ. бр. 7 от 25.01.2013 г. Във връзка с изпълнение на ангажиментите на ИАОС по цитираната Наредба през отчетния период е осигурен публичен достъп до тримесечна, обобщена и окончателна информация за пуснатите на пазара МПС;

Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми, приета с ПМС № 221 от 14.09.2012 г., обн. ДВ. бр. 73 от 25.09.2012 г. В изпълнение на ангажиментите на ИАОС по цитираната Наредба, през отчетния период беше извършено следното:

- осигурен е публичен достъп до тримесечна, обобщена и окончателна информация за пуснатите на пазара гуми;
- периодично се регистрират лицата, пускащи на пазара гуми и/или гумени вериги в публичния регистър по чл. 45, ал. 1, т. 5 от ЗУО. Регистърът е публичен, като е осъществен обществен достъп чрез интернет страницата на ИАОС.

Публични регистри за отпадъци, администрирани от ИАОС през 2023 г.

- Регистър на лицата, притежаващи документи за извършване на дейности с отпадъци;
- Регистър на лицата, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масоворазпространени отпадъци:
 - Регистър на лицата, лицата, които пускат на пазара батерии и акумулатори, включително вградени в уреди и моторни превозни средства;
 - Регистър на лицата, които пускат на пазара ЕЕО;
 - Регистър на лицата, които пускат на пазара минерални или синтетични масла;
 - Регистър на лицата, които пускат на пазара гуми и/или гумени вериги;
 - Регистър на лицата, които пускат на пазара пластмасови торбички за пазаруване;
 - Регистър на лицата, които пускат на пазара опаковани стоки;
- Регистър на лицата, извършващи дейности като търговци или брокери на отпадъци;
- Регистър на площадките за дейности с отпадъци от ОЧЦМ, ИУЕЕО, ИУМПС и НУБА;
- Регистър на производителите на отпадъци, които са престанали да бъдат отпадъци в случаите по чл. 5, ал. 2, от ЗУО и съгласно актовете на Европейската комисия, приети в съответствие с чл. 6, параграф 2 от Директива 2008/98/ЕО;
- Регистър на лицата, при чийто производствен процес дадено вещество или предмет се определят като страничен продукт.